

Sportnota Dinkelland

-

Trainingsschema

Oktober 2017

1. Inleiding

Eind 2008 heeft de gemeenteraad van Dinkelland de nota "Kaders voor sportaccommodatiebeleid in Dinkelland" vastgesteld. Ondertussen zijn deze kaders achterhaald. Deels doordat na privatisering het beleid voor een aantal verenigingen is ingetrokken. Deels omdat de overheid, de samenleving en de sport veranderd zijn. Denk hierbij aan een meer horizontale rolverdeling tussen overheid en gemeenschap. En bijvoorbeeld vergrijzing, ontgroening en de ontwikkeling van een toenemend aantal sporters buiten verenigingsverband. Het beleid uit 2008 sluit dus niet meer aan bij de actuele situatie.

1.1 Proces totstandkoming nieuwe nota

Voor het proces van de totstandkoming van de nieuwe sportnota gebruiken we een metafoor uit de sport. Allereerst is er het trainingsschema. De trainer stelt doelen vast en bedenkt hier oefeningen bij. Daarna volgt de training, in de training werken de spelers aan de samenwerking en wordt gekeken waar krachten en beperkingen liggen. Waar nodig wordt het trainingsschema aangepast als blijkt dat er behoeften zijn die de trainer niet voorzien had. Ook wordt de strategie en opstelling voor de wedstrijd bepaald. Uiteindelijk is de wedstrijd. Hierin wordt het spel gespeeld en de vruchten van de training geplukt.

De nieuwe nota wordt dus in een aantal fasen opgesteld en uitgevoerd. Voor u ligt de het trainingsschema. In deze eerste fase wordt de gemeentelijke ambitie afgebakend. Aan het eind van deze fase is helder op welke onderwerpen we ons willen richten en hoe groot onze ambitie is op die onderwerpen. De onderwerpen en ambitie zijn dan ook besproken met de gemeenteraad. Deze versie noemen we het trainingsschema.

In de tweede trainings fase gaan we aan de slag. In samenspel werken we aan onze sterke en zwakke punten. In deze trainingsfase vindt het contact met de sporters, sportverenigingen en accommodatiebeheerders plaats. We willen dat de maatregelen die we bedenken ook aansluiten bij de behoefte van onze gemeenschap. Ook wordt aanvullend onderzoek en inventarisatie gedaan. Zodat we op basis daarvan de ambitie kunnen aanscherpen en uitvoeringsmaatregelen kunnen bepalen. Op basis van de trainingservaring weten we hoe we het beste de wedstrijd kunnen spelen. Aan het eind van deze fase wordt de sportnota met bouwstenen en spelregels concreter gemaakt. In de derde wedstrijd fase worden de uitvoeringsmaatregelen uitgevoerd.

Logischerwijs vindt na de wedstrijd een evaluatie plaats en zullen doelen en maatregelen bijgesteld kunnen worden. Zo wordt deze sportnota een continu doorlopend proces van bedenken, uitvoeren, bijstellen en weer verder.

1.2 Leeswijzer

Allereerst in hoofdstuk 2 een beschrijving van de huidige stand van zaken en een toelichting op lopende projecten. In hoofdstuk 3 beschrijven we de rol van de gemeente en andere betrokkenen. In hoofdstuk 4 beschrijven we onze ambitie op sport en bewegen en gezonde leefstijl. In hoofdstuk 5 beschrijven we de ambitie op het gebied van sportaccommodaties en sportvoorzieningen. In hoofdstuk 6 gaan we in op de vitale sportvereniging en in hoofdstuk 7 op topsport en sportpromotie en in hoofdstuk 8 tot slot de samenwerking tussen gemeente en verenigingen. In hoofdstuk 9 sluiten we af met het uitvoeringsplan voor 2017 en 2018.

2. Huidige stand van zaken

In dit hoofdstuk blikken we eerst terug op de ontwikkelingen in de afgelopen jaren op sportgebied in de gemeente Dinkelland. Daarna presenteren we cijfers en trends op het gebied van sport en bewegen. Tot slot lichten we een aantal lopende projecten toe.

2.1 Terugblik

Eind 2008 is het huidige sportaccommodatiebeleid vastgesteld. Dit beleid heeft de titel "Kaders voor het sportaccommodatiebeleid in Dinkelland". Het heeft kaders geschapen voor onderhoud en uitbreiding van accommodaties en het verlenen van subsidies. In 2011 is een grootschalige bezuiniging doorgevoerd onder de naam "Zuinig op sport". Hierdoor zijn bijvoorbeeld de jeugdsportsubsidies afgeschaft en is gestart met het overdragen van onderhoud van accommodaties. Dit laatste sloot aan bij de privatisering van klootschiet-, tennis- en voetbalaccommodaties. Met name door deze verzelfstandiging is het huidige sportaccommodatiebeleid achterhaald. Bij deze verzelfstandiging is namelijk afgesproken dat voor de betreffende clubs het beleid niet meer van toepassing is. En ze dus zelf verantwoordelijk zijn voor beheer, onderhoud en eventuele uitbreiding van de accommodaties.

2.2 Sport en bewegen in Dinkelland

De meest recente cijfers over sport in Dinkelland komen uit het Rapport Fit en Gezond in Overijssel 2012 en de Jeugdsportmonitor 2012. Hieruit blijkt dat in Dinkelland 81% van 18-65 jarigen minimaal 12 keer per jaar sport, in heel Overijssel is dat 77%. Onder de jeugd in Dinkelland is dit percentage 95% tegenover 92% in Overijssel. In de leeftijdsgroep 18-65 jaar is 66% lid van een sportvereniging, tegenover 55% in heel Overijssel. Onder de jeugd ligt dit percentage op 81% tegenover 74% in heel Overijssel. Het E-MOVO onderzoek van 2015-2016 bevestigt het beeld dat 80% van de schoolgaande Dinkellandse jeugd (voortgezet onderwijs) lid is van een sportvereniging. Bij dit onderzoek is het gemiddelde in Twente 71%.

Er zijn geen recentere cijfers over de sportbeoefening in de gemeente Dinkelland. Toch kunnen we in het algemeen wel stellen dat de sportdeelname waarschijnlijk nog steeds bovengemiddeld is in de gemeente Dinkelland. Sporten en bewegen is voor veel Dinkellanders een populaire vorm van vrijetijdsbesteding. Het is leuk om te doen en vaak kom je door sport in contact met andere mensen. Inwoners van de gemeente Dinkelland zijn actief door bijvoorbeeld te wandelen of fietsen in onze mooie natuur. Maar ook door te sporten in een sportschool. En anderen zijn lid van een sportvereniging en doen mee aan wedstrijden. Ook zijn er velen als vrijwilliger actief of leven mee met (top)sporters langs de lijn of via de media.

Er zijn verschillende soorten sport. De drie hoofdstromingen zijn 1. Georganiseerde sport (verenigingssport), 2. Ongebonden sport (wielrennen, wandelen, etc.) en 3. Commercieel beoefende sport (fitness, golfen).

2.3 Trends en ontwikkelingen

Wat sportdeelname betreft zijn er landelijk twee grote trends te benoemen. Enerzijds stijgt de sportdeelname. Anderzijds verliest de verenigingssport marktaandeel ten gunste van de ongebonden sport en de commerciële sport.

De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

- Sport moet voor de meeste mensen meer inpasbaar zijn in de eigen dagindeling. Training- en competitieverplichtingen passen daar minder bij.
- Mensen binden zich niet meer vanzelfsprekend aan collectieve waarden of het verenigingsleven.
- Consumptieve bestedingen hebben aan belang gewonnen en jongeren moeten die vaak zelf bekostigen. Tijd die voorheen voor sport bestemd was, wordt nu besteed aan een bijbaan.
- Verenigingen hebben te maken met toenemende wet- en regelgeving. Het besturen van verenigingen is steeds complexer geworden.

Sport en bewegen worden ook steeds vaker ingezet voor het bereiken van maatschappelijke doelstellingen, zoals bevorderen van participatie en sociale cohesie en het voorkomen van overlast. Dit komt met name tot uiting bij sportverenigingen, die steeds maatschappelijk actiever worden. Dit lukt door samenwerking met maatschappelijke partners (bv. zorg, onderwijs). Sport en bewegen speelt ook een steeds belangrijker rol bij preventie van gezondheidsklachten en het stimuleren van een gezonde leefstijl. Ook de ruimte voor sport verandert. Bestaande accommodaties worden steeds

multifunctioneler gebruikt. Denk aan een ruimte voor kinderopvang of dagbesteding in een sportaccommodatie. Daarnaast wordt de openbare ruimte steeds meer gebruikt om te sporten en te bewegen. Denk hierbij aan mountainbiken en wandelen.

Een trend die met name van invloed is op de accommodaties in onze gemeente is het afname van het aantal verenigingssporters. De verwachting voor Dinkelland is dat deze groep tot 2030 krimpt met ongeveer -15%. Binnen deze totale groep zien we ook een vergrijzende beweging. Met name de groep van 0 tot 20 neemt af (-20%) terwijl de groep 65+ juist toeneemt (28%).

2.4 Lopende projecten

Op dit moment (eind 2017) lopen er een aantal projecten op het gebied van sportaccommodaties. Hieronder wordt de insteek van deze projecten beschreven.

Dorper Esch

Voor het Dorper Esch complex in Denekamp wordt op dit moment een project uitgevoerd om het toekomstbestendig te maken en houden. Het doel hiervan is het realiseren van een toekomstbestendige sport- en zwembadvoorziening die voldoet aan optie 2b van het uitvoeringsplan Dorper Esch. Optie 2b betekent:

- Renovatie van de sporthal;
- Behoud van het doelgroepenbad (geen renovatie);
- Nieuwbouw wedstrijdbad 6-baans;
- Recreatiebassin afstoten en toevoeging van een recreatiestrip nabij het wedstrijdbad.

Bij het 'vernieuwen' heeft men als doel gesteld om de schaal van het complex in overeenstemming te brengen met Dinkellandse behoefte (dus geen regionale functie). Het complex wordt dus in omvang teruggebracht. Sportief gezien ligt er een doel om breedtesport te faciliteren, waarbij de sportieve ambities (topsport) van de grote verenigingen ook in dat licht worden beoordeeld. Investerings voor topsport worden nauwelijks gedaan. Multifunctionaliteit staat voorop. En met betrekking tot zorg en samenleving wordt Dorper Esch gezien als een plek waar een groot deel van het basisonderwijs zich in de toekomst gaat afspelen. De sportvoorziening moet zoveel mogelijk aansluiten bij deze behoefte. Dorper Esch is ook een verblijfsplek (sociaal). Een centrale entree met open ontmoetingsruimte (overgaand in horeca) sluit aan bij wensen en gemakken van veel bezoekers. Accent in Dorper Esch ligt op gebruiksgemak van lokale zorggroepen en ouderengroepen (zowel qua functie als kleinschaligheid en gemoedelijkheid).

Zwembad Kuiperberg

Sinds 1996 exploitteerde Stichting Zwembad Ootmarsum (SZO) het Openluchtwembad met behulp van een gemeentelijke subsidie. De gemeente Dinkelland heeft in maart 2016 besloten de huurrelatie met SZO te beëindigen per 1 april 2017. Dit betekent dat er een nieuwe vorm van beheer en exploitatie dient te komen. Hiervoor is een project gestart met als doel een alternatieve exploitatie en beheer vorm voor het Openluchtwembad Kuiperberg, inclusief realistisch exploitatieplan (businesscase) en 'gedragen' door gebruikers en inwoners van de stad Ootmarsum. Om hiertoe te komen is er een participatie traject opgestart waarbij de inwoners van Ootmarsum zelf een aantal scenario's uitwerken. Ze worden hierbij ondersteund door een door de gemeente gefinancierde projectleider.

Onderwijshuisvesting Denekamp

Voor de huisvesting van het basisonderwijs in Denekamp wordt onderzoek gedaan naar de toekomstige situatie. Dit leidt tot een aantal scenario's. Op basis van de scenario's zal de gemeenteraad een keuze maken over de toekomstige huisvesting van het basisonderwijs. Onderdeel hiervan zijn ook de gymvoorzieningen van de betreffende scholen. Hierbij is de behoefte voor het bewegingsonderwijs leidend, het gebruik in de avonduren door sportverenigingen is daar aan ondergeschikt.

3. Rol en missie Gemeente

In dit hoofdstuk beschrijven we de rol van de gemeente Dinkelland en hoe wij onze rol zien ten opzichte van die van de maatschappij. Ook beschrijven we onze algehele missie op sport.

3.1 Rollen gemeente Dinkelland en maatschappelijke partners

De rol van de gemeente Dinkelland verplaatst zich van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat', in een samenleving die primair functioneert op eigen kracht. Het bevorderen van sporten, het realiseren en in stand houden van sportaccommodaties en ondersteuning van sportverenigingen zijn geen kerntaken van de gemeente. We leven in een tijd waarin het niet meer de overheid is die als vanzelfsprekend voorzieningen realiseert en ondersteuning biedt. Meer en meer is de samenleving zelf aan zet. Een voorbeeld hiervan is het doorvoeren van de verzelfstandiging van sportaccommodaties bij voetbal, tennis en klootschieten. Dat dit op verzoek van de verenigingen gebeurt laat zien dat we hiermee aansluiten op een maatschappelijke behoefte. De gemeente Dinkelland wil niet meer zorgen voor nieuwe stenen.

Voor het Sociaal Domein hebben we ook bepaald wat de rol van de gemeente en haar inwoners is. Inwoners met een ondersteuningsvraag zijn eerst zelf aan zet. De kracht van de inwoners wordt steeds meer aangesproken. Iedereen speelt daarbij een rol en heeft een eigen verantwoordelijkheid. In het beleidsplan 'Omzien Naar Elkaar' wordt aangegeven, 'lokaal wat lokaal kan, bovenlokaal wat moet', zodat iedereen verzekerd is van hulp en ondersteuning waar nodig. Inwoners moeten zoveel mogelijk zelfstandig kunnen blijven deelnemen. Daarvoor is het belangrijk dat inwoners uit gaan van de eigen kracht en hun omgeving. Deze omslag in denken sluit aan bij de doelstellingen in het sociaal domein: het versterken van de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van inwoners.

Tegelijk hebben sport en sportverenigingen wel een belangrijke functie in onze gemeente. En dragen ze bij aan door ons gewenste effecten. Denk hierbij aan het bevorderen van een gezonde leefstijl maar ook zorgen dat vrijwilligers bij verenigingen in staat zijn om mensen met een beperking te laten sporten of onderdeel te laten zijn van de vereniging. In de leefbaarheid van kernen bijvoorbeeld hebben sportverenigingen vaak een bindende functie. En daar moeten we zuinig op zijn.

3.2 Beschrijving missie op sport

De missie of het doel op sport willen we definitief vastleggen in fase 2. Hierbij gebruiken we de inbreng van de sporters en sportverenigingen. Wel geven we alvast een eerste gemeentelijk voorstel voor de visie en ambitie:

De inwoners van de gemeente Dinkelland en omgeving zijn in staat, om in een gastvrije omgeving sportief, recreatief en sociaal actief te zijn.

Dit willen we bereiken door het optimaal (laten) exploiteren van sportaccommodaties, het stimuleren van sport en bewegen en door lokale kennispartner te zijn, een gezonde leefstijl te bevorderen, sociale ontmoeting mogelijk te maken en vraaggericht recreatief aanbod te faciliteren. Dit alles binnen een veilige omgeving. Iedereen is welkom: van jong tot oud, niemand wordt uitgesloten. Om dit te bereiken willen we samenwerken met verenigingen, onderwijs, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven.

4. Sport en bewegen en gezonde leefstijl

4.1 Sport en bewegen

In hoofdstuk 2 is de huidige stand van zaken beschreven wat betreft het aantal sporters in Dinkelland. De voorzichtige conclusie is dat we in het algemeen kunnen stellen dat de sportdeelname bovengemiddeld is in de gemeente Dinkelland. Sporten en bewegen is voor veel Dinkellanders een populaire vorm van vrijetijdsbesteding. Onze doelgroep zijn alle Dinkellanders. We willen dat iedereen kan sporten en bewegen, van jong tot oud, ongeacht achtergrond, leeftijd of beperking. We constateren ook dat dit op dit moment gebeurt met weinig bemoeienis van de gemeente Dinkelland. Het zijn onze inwoners zelf die individueel, in groepsverband of bij een vereniging sporten en bewegen.

Op hoofdlijn is onze ambitie het behouden van het huidige niveau. Vanuit de gedachte dat het nu goed gaat. Maar we weten niet precies wat goed is, of wat voldoende is. De cijfers zijn niet recent en niet uitgebreid. Er is dus ook nog onduidelijkheid.

Er is dus behoefte aan objectivering. Denk hierbij aan: Wat is gezonde leefstijl? Wat zijn landelijke normen voor sport, bewegen, gezonde voeding, gewicht, etc. Laten we dat uitzoeken en afzetten tegen Dinkellandse cijfers. Enerzijds zullen hier landelijke normen voor zijn. Anderzijds kan dat een subjectieve opvatting zijn. Op basis daarvan kunnen we onze ambitie aanscherpen. In gesprekken met de sporters en sportverenigingen willen we ook achterhalen op welke manier de gemeente hen kan ondersteunen om het huidige niveau te behouden. Hierbij willen wij nadrukkelijk de link leggen met onze gewenste effecten op het gebied van gezonde leefstijl. Als verenigingen ons kunnen helpen om die effecten te bereiken, zijn wij bereid om hen te helpen. In de volgende paragraaf worden deze effecten verder toegelicht.

4.2 Gezonde leefstijl en Maatschappelijk Kader Vrij Toegankelijke Voorzieningen

Een gezonde leefstijl gaat verder dan sporten alleen. Dat gaat over beweging in het algemeen, maar ook over gezonde voeding, geen gebruik van verslavende middelen en een goede sociaal- emotionele balans. Onze doelstelling op het gebied van gezonde leefstijl hebben we vastgelegd in het Maatschappelijk Kader Vrij Toegankelijke voorzieningen. Met deze sportnota sluiten we hier bij aan.

Volgens dit kader omvat een gezonde leefstijl de volgende **uitgangspunten**:

1. Geen/beperkt verslavende middelengebruik (roken, alcohol, drugs)
2. Gezonde en gevarieerde voeding
3. Voldoende lichaamsbeweging
4. Sociaal-emotionele balans en kunnen omgaan met maatschappelijke druk

De **doelgroep** hiervoor zijn inwoners met een lichamelijke beperking en/of verstandelijke beperking en/of inwoners die een risico lopen op over- of ondergewicht, een psychische of psychiatrische aandoening, een verminderde sociale weerbaarheid, verslavingsproblematiek, of hiermee al te maken hebben.

De volgende **effecten** worden nagestreefd:

- » Inwoners voelen zich gezonder.
- » Inwoners eten gezonder.
- » Er worden minder verslavende middelen gebruikt (alcohol, drugs, roken).
- » Er zijn minder inwoners met een verslaving.
- » Er zijn minder inwoners met over- of ondergewicht.
- » Meer inwoners bewegen voldoende, ook senioren en inwoners met een beperking.
- » Inwoners zijn fysiek en mentaal langer in staat om zelfstandig te blijven wonen.
- » Meer sportverenigingen/beweegactiviteiten richten zich ook op inwoners met een beperking en senioren.
- » Meer inwoners zijn sociaal-emotioneel in balans en kunnen omgaan met maatschappelijke druk.
- » Op scholen, zorginstellingen, verenigingen en burgerinitiatieven is er meer aandacht voor een gezonde leefstijl.

4.3 Acties in fase 2:

- Onderzoeken wat het huidige niveau is van bijvoorbeeld sportdeelname
- Onderzoeken wat de norm is voor voldoende beweging
- Onderzoeken wat de politiek vindt wat een gezonde leefstijl is
- Bespreken of het huidige niveau voldoende is en wat we kunnen doen om dit te behouden.

4.4 Acties in Fase 3:

- Blijven monitoren van de ontwikkeling van Dinkelland ten opzichte van de normen.

5. Sportvoorzieningen en -accommodaties

In de gemeente Dinkelland zijn veel sportvoorzieningen en –accommodaties. Een aantal zijn in eigendom en beheer van de gemeente zelf en een aantal is geheel in privaat eigendom en beheer. En tot slot zijn er een aantal gedeeltelijk geprivatiseerd, bijvoorbeeld door juridische constructies zoals verhuur of recht van opstal, maar ook door gesubsidieerde exploitatie.

Onze ambitie op het gebied van sportvoorzieningen en -accommodaties hebben we in dit hoofdstuk beschreven op de volgende onderdelen:

- Onderhoud
- Bezetting
- Multifunctionele inzet
- Duurzaamheid
- Toegankelijkheid
- Openbare ruimte
- Instandhouding
- Privatisering

5.1 Onderhoud

Op gebied van onderhoud van onze gemeentelijke accommodaties hebben we de ambitie om dit sober en doelmatig te doen. Onze eigen accommodaties moeten functioneel zijn. We zien geen reden om een hoger onderhoudsniveau na te streven dan hiervoor nodig is.

5.2 Bezetting

De gemeente Dinkelland ziet voordelen in het nastreven van een optimale bezetting van sportvoorzieningen. Wij willen daarvoor de exploitanten en/of beheerders van sportaccommodaties in Dinkelland bijeen brengen. Doel hiervan is te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om de bezetting van sportaccommodaties te verbeteren door onderlinge samenwerking. En ook om te onderzoeken wat de toekomstige ontwikkeling van de bezetting is. De gemeente Dinkelland zal hieraan als exploitant van de eigen accommodaties ook zelf deelnemen.

5.3 Multifunctionele inzet

De gemeente Dinkelland gaat in het kader van het sportbeleid niet de multifunctionele inzet van sportvoorzieningen bevorderen. Dat zou namelijk een aanbodgerichte actie zijn. We zien hier vanuit het oogpunt van sport of sportaccommodaties geen meerwaarde. We willen hierbij namelijk de doelgroep centraal stellen. En daarmee aansluiten bij de behoefte en dus vraaggericht te werk gaan. Het benaderen van deze doelgroep doen we door uitvoering te geven aan het Maatschappelijk Kader Vrij Toegankelijke Voorzieningen. Als er door de doelgroep behoefte is om extra inzet te plegen in sportvoorzieningen dan bekijken we de mogelijkheden binnen dit kader.

5.4 Duurzaamheid

Wat betreft duurzaamheid zal de gemeente niet extra inzetten op sportaccommodaties. Inzetten op duurzaamheid doen we vanuit ons duurzaamheidsbeleid. Sportaccommodaties nemen daar geen bijzondere positie in ten opzichte van andere maatschappelijke voorzieningen.

5.5 Toegankelijkheid

Toegankelijkheid van voorzieningen kan bijdragen aan een vergroot gebruik van de accommodatie. De gemeente Dinkelland zet hier op in bij haar eigen accommodaties. Daar waar vervangingen of verbouwingen gepland zijn wordt het vergroten van de toegankelijkheid nagestreefd. Denk hierbij aan het drempelvrij maken, toevoegen van automatische deuren met bewegingsmelders, etc. Bij de accommodaties die geen eigendom van de gemeente zijn is de eigenaar zelf verantwoordelijk. Daar waar de gemeente kan helpen om externe subsidie binnen te halen zullen we dit uiteraard wel doen. Zoals dat bijvoorbeeld ook gedaan is in het kader van het provinciale woonservicebeleid.

5.6 Openbare ruimte

De gemeente Dinkelland gaat de mogelijkheden om te sporten en bewegen in de openbare ruimte meer kenbaar maken. Denk hierbij aan de ontsluiting van bestaande wandel- en fietsroutes voor eigen

inwoners, gericht op het bevorderen van de beweging. We willen het gebruik hiervan door onze eigen inwoners stimuleren. De gemeente Dinkelland gaat geen extra maatregelen nemen om de mogelijkheden te vergroten.

5.7 Instandhouding

Wat betreft de instandhouding van accommodaties heeft de gemeente Dinkelland primair een taak voor het bewegingsonderwijs. De gemeente voelt zich niet verplicht tot het (financieel) faciliteren van geprivatiseerde accommodaties.

Daar waar verenigingen of accommodaties gaan samenwerken met als doel een betere en toekomstgerichte exploitatie te realiseren staat de gemeente Dinkelland wel open voor een bijdrage. Dit zullen we dan per situatie beoordelen en een eventuele bijdrage zal maatwerk zijn. Dit zal dan altijd afgewogen worden tegen de noodzaak en behoefte in de hele gemeente. Voorwaarde hiervoor is in ieder geval een breed draagvlak en gebruik.

Om duidelijke te krijgen wat dit betekent voor de huidige accommodaties is aanvullend onderzoek nodig. Dit onderzoek moet zich richten op de (toekomstige) behoefte voor het bewegingsonderwijs, het verzorgingsgebied van de huidige accommodaties en wat dit vraagt van de gemeente Dinkelland.

5.8 Privatisering

De gemeente Dinkelland staat open voor verzoeken tot privatisering. Met privatisering bedoelen we het gedeeltelijk of geheel overdragen van taken en verantwoordelijkheden van de gemeente aan een sportvereniging of een private organisatie. Dit gebeurt met name op het gebied van exploitatie en beheer van accommodaties.

Hierbij maken wij een voorbehoud met betrekking tot de accommodaties die onderdeel uitmaken van sportcomplex Dorper Esch. Als onderdeel van de renovatie en vernieuwbouw van het sportcomplex wordt ook de toekomstige beheervorm uitgewerkt. Hierbij wordt gedacht aan een min of meer zelfstandige organisatie van het sportcomplex inclusief alle andere accommodaties die tot het beheer van Dorper Esch worden gerekend. Om dit succesvol te kunnen laten zijn is een bepaalde omvang noodzakelijk. Eventuele privatisering kan er voor zorgen dat deze omvang in gevaar komt. Vandaar dit voorbehoud. In 2018 hopen we meer duidelijkheid te krijgen over de toekomst van Dorper Esch.

Voor nieuwe gevallen kunnen we de volgende uitgangspunten hanteren:

- Een geprivatiseerde beheervorm leidt er toe dat het voortbestaan, toegankelijkheid, gebruik, onderhoud en de exploitatie van een voorziening daardoor beter geborgd is.
- Privatisering gebeurt met gesloten beurs voor de gemeente. We zijn bereid om de kapitaalslasten (exclusief personeel) voor een periode van tien jaar te verkapitaliseren en als incidentele subsidie te verstrekken.
- De boekwaarden van de accommodatie wordt in mindering gebracht op deze incidentele subsidie.
- De gemeente Dinkelland verstrekt geen structurele subsidies na privatisering.
- Eventuele privatisering mag geen ingrijpende gevolgen hebben voor de beheersorganisatie van Dorper Esch.
- Uiteindelijk neemt de gemeenteraad een besluit over een eventuele privatisering.

Voor bestaande accommodaties die reeds geprivatiseerd zijn hanteren we het uitgangspunt dat wat geprivatiseerd is, geprivatiseerd blijft. Hierbij respecteren we de lopende afspraken. Met een aantal van hen zijn overeenkomsten gesloten waarbij voor een bepaalde periode afspraken over gemeentelijke bijdragen zijn gemaakt. Na afloop van de contractueel vastgelegde periode zullen we de afspraken beëindigen. En zal dus ook het verlenen van gemeentelijke bijdragen eindigen. Hierdoor komen de betreffende organisaties in lijn met anderen die conform de uitgangspunten hierboven geen structurele bijdragen meer ontvangen.

5.9 Acties in fase 2:

- Overleg tussen exploitanten/ beheerders van de binnensportaccommodaties.
- Promotiecampagne bewegen in openbare ruimte.
- Onderzoek gericht op toekomstige behoefte voor sportaccommodaties, met name gericht op bewegingsonderwijs.

6. Vitale sportverenigingen

Sportverenigingen zijn van oudsher de organisaties die zorgen voor sportmogelijkheden en alle activiteiten daar om heen. Een vitale vereniging biedt vaak goede sportfaciliteiten, hoog niveau sport en is bovenal ook een plek of organisatie waar mensen samenkomen. Als ons rijke verenigingsleven weg valt dan heeft dat ongetwijfeld gevolgen voor bijvoorbeeld onze jeugd die dan geen plek meer hebben om heen te gaan. In dit hoofdstuk beschrijven we hoe wij vitale verenigingen willen bevorderen.

6.3 Ambitie vitale sportvereniging

De gemeente Dinkelland ziet een meerwaarde in vitale sportverenigingen. Onze ambitie is dat de organisatiekracht versterkt wordt, de maatschappelijke betrokkenheid vergroot, gezond sportverdrag wordt vergroot, dat verenigingen en accommodaties voldoen aan wet- en regelgeving en dat er veel vrijwillige inzet is.

Dat is een heleboel ambitie en tegelijk weten we onvoldoende wat er speelt bij de verenigingen en waar ze behoefte aan hebben. Daarom is ons plan om in gesprek te gaan met de verenigingen. Dit willen we niet doen met individuele verenigingen. Dat willen we wel doen met clusters van verenigingen. Dat kan wat ons betreft per sport, dus alle verenigingen van dezelfde sport samen. Maar liever doen we dit per gebied. Via MijnDinkelland2030 willen we per kern in gesprek met alle sportverenigingen. Om met hen toekomstgericht te kijken naar kansen en bedreigingen. Het eerste gesprek willen wij initiëren, afhankelijk van de behoefte en initiatief van de verenigingen worden vervolgstappen bepaald. Bij de vervolgstappen ziet de gemeente Dinkelland voor zichzelf een faciliterende en ondersteunende rol. De verenigingen zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk. Als er goede initiatieven komen van meerdere verenigingen tegelijk dan zullen wij ondersteunen. Wij zien geen heil in het opstellen en handhaven van regels. Het sluiten van convenanten en scherper handhaven zorgt in onze ogen voor een ouderwetse top-down benadering. Wij zien meer in een gelijkwaardige samenwerking. Eerst in gesprek, met vertrouwen en dan samenwerken en verder bouwen.

6.2 Link met Maatschappelijk Kader Vrij Toegankelijke Voorzieningen

De gesprekken met de verenigingen willen wij ook gebruiken om de door ons gewenste effecten uit het Maatschappelijk Kader Vrij Toegankelijke Voorzieningen te bespreken. We willen onderzoeken op welke manier de verenigingen ons kunnen helpen om deze effecten te bereiken. Zodat wij op onze beurt de verenigingen kunnen helpen in het vitaliseren van hun vereniging. Wat ons betreft zit hier een kruisbestuiving. Een vitale vereniging zorgt sneller voor bijvoorbeeld een opgeleid kader, aanspreekpunt ongewenst gedrag en voorlichting over drank en drugs.

6.3 Acties in fase 2:

- Toekomstgericht in gesprek met sportverenigingen om kansen en bedreigingen te peilen en om de effecten uit het Maatschappelijk kader VTV onder de aandacht te brengen.

6.4 Acties in fase 3: (Afhankelijk van behoefte)

- Bijdrage in ondersteuningstrajecten
- Voorlichting geven door bijvoorbeeld Tactus over verslavingen.
- Instellen centraal aanspreekpunt voor sportverenigingen (sportloket/ sportambtenaar)

7. Topsport en sportpromotie

Sport is ook op te splitsen in breedtesport en topsport. De gemeente Dinkelland heeft vooral breedtesport, maar kent ook topsport(ers). In dit hoofdstuk staat beschreven hoe de gemeente hier mee om wil gaan.

7.1 Topsport

De gemeente Dinkelland richt zich primair op breedtesport. De gemeente wil dat de basis, de breedtesport, op orde is. In de voorgaande hoofdstukken is beschreven op welke manier we hieraan een bijdrage willen leveren. Gemeentelijke bemoeienis met topsport is niet per definitie onmogelijk, maar realiteitszin is op zijn plaats in een gemeente van onze omvang. We zullen verzoeken en initiatieven beoordelen op Twentse schaal. Door contacten met de gemeenten in de Regio Twente willen we afwegen waar en hoe topsport in Twente plaats vindt. Als topsport in Dinkelland om extra investeringen vraagt dient de vereniging zorg te dragen voor de aanvullende financiering. De gemeente heeft een sportgala voor de huldiging van kampioenen, dit zal worden voortgezet. Ondersteuning van talenten gebeurt wat ons betreft vooral via andere organisaties zoals de sportbonden en Landelijke organisatie onderwijs en topsport (Loot).

7.2 Sportpromotie

De gemeente Dinkelland heeft geen ambitie om sportpromotie in te zetten. De aantrekkelijkheid van onze gemeente komt door ons landschap, kunst en daarmee toerisme. Promotie op het gebied van sport zal meer kosten dan het oplevert. We zullen hier dus ook niet op inzetten.

8. Organisatie en samenwerking

Sport kan ook versterkt worden door samenwerking. Samenwerking tussen de gemeente en vereniging, tussen verenigingen onderling en tussen gemeenten onderling. In dit hoofdstuk beschrijven we onze ambitie op dit punt.

8.1 Samenwerking tussen gemeente en verenigingen

Via MijnDinkelland2030 willen we per kern in gesprek komen met de verenigingen. Inwoners en sporters voelen zich vaak lokaal gebonden. Door in de kernen in gesprek te gaan willen we aansluiten bij deze lokale gebondenheid. Onze inschatting is dat dit een hogere betrokkenheid oplevert. Dat betekent ook dat de gemeente Dinkelland in eerste instantie geen voorstander is van een centrale sportraad. Hierbij vragen we ons namelijk af of afgevaardigden in staat zijn om hun hele achterban te vertegenwoordigen. Als er vanuit de lokale overleggen behoefte ontstaat aan een centraal overleg dan vinden wij dat geen probleem.

Een uitzondering op het lokale overleg per kern kan bijvoorbeeld een centraal binnensport accommodatieoverleg zijn. Ervaring hiermee in de gemeente Tubbergen en met het platform Kulturhusen in Dinkelland leert dat voor accommodaties een gemeente breed overleg wel meerwaarde kan hebben.

In hoofdstuk 6 hebben we al uitgebreider beschreven waarover we met de verenigingen in contact willen.

8.2 Samenwerking tussen gemeenten

Wij zijn voorstander van contact over sport tussen de gemeenten in Twente. Dit doen wij op twee manieren. Bestuurlijk is er een periodiek portefeuillehouderoverleg en ambtelijk ook. Dit wordt aangestuurd door de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG). Wij willen deze overleggen blijven voortzetten.

In beide overleggen is in afgelopen jaar de conclusie getrokken dat regionale samenwerking op onderdelen zoals afstemming, informatievoorziening, kennisdeling, ervaring uitwisselen en gebruik maken van elkaars deskundigheid en inspanningen beter benut kan worden. Door op regionaal niveau meer samen op te trekken, zal de kracht van sport en bewegen nog beter tot zijn recht komen. Dit vanuit de gezamenlijke visie:

“Sport en bewegen is een bindend element in de Twentse samenleving en belangrijk voor vitale en gezonde inwoners. De 14 Twentse gemeenten staan voor een leven lang sport en bewegen en zorgen ervoor dat er voor iedereen in elke levensfase een passend kwalitatief goed sport en beweegaanbod in Twente is.”

Op basis van deze visie is er een conceptnotitie opgesteld met daarin 5 prioritaire kansen. Per kans is de ambitie en gewenste actie beschreven. Hieronder staan deze 5 kansen met daarbij de link naar de Dinkellandse Sportnota:

1. Meedoen door kwetsbare groepen/ Gehandicaptensport
  - a. Link met paragraaf 4.2 Gezonde leefstijl
2. Talentherkenning, -ontwikkeling en -ondersteuning
  - a. Link met paragraaf 7.1 Topsport
3. (Sport en beweeg) Evenementen
  - a. Link met paragraaf 7.2 Sportpromotie
4. Bovenlokale sportaccommodaties
  - a. Link met paragraaf 7.1 Topsport
5. Gezond Bewegen
  - a. Link met paragraaf 4.2 Gezonde leefstijl

Als onderdeel van de 14 Twentse gemeenten zal de gemeente Dinkelland aansluiten bij deze visie en kansen. Het uitgangspunt bij het vaststellen van deze gezamenlijke Twentse visie is dat de basis van organisatie en uitvoering ligt in bestaande capaciteit (bestuurlijk en ambtelijk) en bestaande budgetten. De basis voor de algemene ‘programmasturing’ is verankerd in de reguliere bestuurlijke en ambtelijke overleggen. Deze visie en geformuleerde acties zijn leidend voor de inhoud van de agenda’s van de regionale overleggen.

8.3 Samenwerking tussen verenigingen

Samenwerking tussen verenigingen kan meerwaarde hebben. Maar wij vinden dat het initiatief hiervoor bij de verenigingen zelf ligt. Stimulering door bijvoorbeeld een subsidie vinden wij een verkeerde drijfveer. Als uit MijnDinkelland2030 of de overleggen met de vereniging initiatieven ontstaan voor inhoudelijke samenwerking dan zien we wel mogelijkheden voor een ondersteuningsbijdrage. Met inhoudelijke samenwerking bedoelen we een samenwerking die bijdraagt aan de effecten uit het Maatschappelijk Kader VTV.

8.4 Sportbedrijf

Wij zien geen meerwaarde in een extra organisatie zoals een sportbedrijf. Juist door de huidige organisatie in Noaberkracht zijn de afstanden tussen de beleidsmedewerkers klein. De vraag is of een externe beleidsorganisatie beter of efficiënter is. Een externe uitvoeringsorganisatie kan mogelijk wel meerwaarde hebben. Dit wordt op dit moment in het project Dorper Esch onderzocht en daar willen we in deze nota niet op vooruit lopen.

8.5 Acties in fase 2:

- Dezelfde actie als in hoofdstuk 6, namelijk in gesprek met sportverenigingen om behoefte aan samenwerking te peilen

9. Uitvoeringsplan 2017 - 2018

De bedoeling is om dit document in het najaar van 2017 te bespreken en/of vast te stellen in de gemeenteraad. Daarna kan voor de jaarwisseling gestart worden met de tweede fase. Afhankelijk van de gesprekken kan fase 3 in het najaar van 2018 starten. In dit hoofdstuk staat beschreven wat de acties in de vervolgfases zijn en welke middelen hiervoor nodig zijn.

9.1 Acties fase 2 (Training)

- Objectivering van sportdeelname en gezonde leefstijl

- Onderzoek gericht op toekomstige behoefte voor sportaccommodaties, met name gericht op bewegingsonderwijs.

- Gesprekken met verenigingen en sporters organiseren over:
  - o Bespreken of het huidige niveau van sportdeelname en gezonde leefstijl voldoende is en wat we kunnen doen om dit te behouden.
  - o Om toekomstige kansen en bedreigingen te peilen en om de effecten uit het Maatschappelijk kader VTV onder de aandacht te brengen
  - o Om mogelijke samenwerking tussen verenigingen te bevorderen.

- Promotiecampagne bewegen in openbare ruimte.

9.2 Acties in Fase 3 (Wedstrijd)

- Blijven monitoren van de ontwikkeling van Dinkelland ten opzichte van de normen.

- Overig afhankelijk van de gesprekken in fase 2.

9.3 Budgettaire en organisatorische consequenties

Alle activiteiten in fase 2 en 3 zijn nieuwe activiteiten waar op dit moment geen budget of capaciteit voor is.

Voor Fase 2 is de inschatting dat voor de genoemde inspanningen 600 uren nodig zijn. Gebaseerd op een indicatief uurtarief van € 120,- is er voor uren een budget nodig van € 72.000. Waarschijnlijk kan gebruik worden gemaakt van de Rijkssubsidie voor Buurtsportcoaches. Dit levert een besparing van ongeveer € 10.000 op. De benodigde capaciteit en middelen hiervoor zullen binnen Noaberkracht gevonden worden.

Waarschijnlijk is voor de objectivering en het onderzoek externe ondersteuning nodig. Ook is budget nodig voor de promotiecampagne. Dit zal naar schatting eenmalig 10.000 euro kosten.

Voor de derde fase zal structureel budget beschikbaar moeten komen om capaciteit beschikbaar te hebben voor de uitvoering. Omdat dit afhankelijk is van de uitkomsten in de tweede fase kunnen we dit nu nog niet begroten.